31999D0427

A BIZOTTSÁG HATÁROZATA
(1999. május 28.)
a gépi mosogatószerekre vonatkozó közösségi ökocímke odaítélésével kapcsolatos ökológiai kritériumok meghatározásáról

(az értesítés a C(1999) 1377. számú dokumentummal történt)

(EGT vonatkozású szöveg)

(1999/427/EK)

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BIZOTTSÁGA,

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre,

tekintettel a közösségi ökocímke-odaítélési rendszerről szóló, 1992. március 23-i 880/92/EGK tanácsi rendeletre [1] és különösen annak 5. cikke (1) bekezdésének második albekezdésére,

(1) mivel a 880/92/EGK rendelet 5. cikke (1) bekezdésének első albekezdése előírja, hogy a közösségi ökocímke odaítélésének feltételeit termékcsoportonként kell meghatározni;

(2) mivel a 880/92/EGK rendelet 10. cikkének (2) bekezdése megállapítja, hogy egy termék környezeti teljesítményét a termékcsoportra vonatkozó különös kritériumokkal összefüggésben kell megállapítani;

(3) mivel a 880/92/EGK rendelet 4. cikke (2) bekezdésének a) pontja értelmében ökocímke nem ítélhető oda olyan termékeknek, amelyek a legutóbb a 98/73/EK bizottsági irányelvvel [2] módosított 67/548/EGK tanácsi irányelv [3], és a legutóbb a 96/65/EK bizottsági irányelvvel [4] módosított 88/379/EGK tanácsi irányelv [5] értelmében veszélyes anyagok vagy készítmények. Odaítélhető azonban a veszélyes anyagokat vagy készítményeket tartalmazó olyan termékeknek, amelyek megfelelnek a közösségi ökocímke odaítélési rendszere célkitűzéseinek;

(4) mivel a gépi mosogatószerek a fent említett irányelvek értelmében veszélyesnek minősített anyagokat vagy készítményeket tartalmaznak;

(5) mivel az e határozat által megállapított ökológiai kritériumok közé különösen olyan küszöb- és eredményértékek tartoznak, amelyek az ökocímkével ellátható mosogatószerekben található veszélyesnek minősített anyagok és készítmények tartalmát minimálisra korlátozzák;

(6) mivel az e kritériumoknak megfelelő mosogatószerek környezeti hatása csökkent, és megfelelnek a közösségi ökocímke odaítélési rendszere célkitűzéseinek;

(7) mivel a 880/92/EGK rendelet 6. cikkének értelmében a Bizottság konzultációs fórum keretében konzultált a fő érdekcsoportokkal;

(8) mivel a 880/92/EGK rendelet 7. cikkének (1) bekezdése által létrehozott bizottság nem adott véleményt a bizottsági határozattervezetben megállapított intézkedésekre vonatkozóan;

(1) HL L 99., 1992.4.11., 1. o.
(2) HL L 305., 1998.11.16., 1. o.
(3) HL 196., 1967.8.16., 1. o.
(4) HL L 265., 1996.10.18., 15. o.
(5) HL L 187., 1988.7.16., 14. o.

(9) mivel ezért a Bizottság 1999. január 27-én a 880/92/EGK rendelet 7. cikkének (4) bekezdésével összhangban a Tanács elé terjesztette ezeket az intézkedéseket;

(10) mivel a Tanács a beterjesztéstől számított három hónapon belül nem járt el;

(11) mivel a 880/92/EGK rendelet 7. cikkének (5) bekezdésével összhangban ezért ezeket az intézkedéseket a Bizottság fogadja el,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

A „gépi mosogatószerek" termékcsoport magában foglal minden olyan mosogatószert, amelyet kizárólag automata háztartási mosogatógépben való használatra szántak.

2. cikk

Az 1. cikkben meghatározott termékcsoport környezeti teljesítményét és használatra való alkalmasságát a mellékletben és az I.A., I.B., II., III. és IV. függelékben meghatározott különös ökológiai és teljesítménykritériumokkal összefüggésben kell megállapítani.

3. cikk

A termékcsoport meghatározása és a termékcsoportra vonatkozó különös ökológiai kritériumok a kritériumok elfogadását követő hónap első napjától számított három évig érvényesek.

4. cikk

Adminisztratív célokra a termékcsoporthoz rendelt kódszám: „15".

5. cikk

Ennek a határozatnak a tagállamok a címzettjei.

Kelt Brüsszelben, 1999. május 28-án.

a Bizottság részéről

Ritt BJERREGAARD

a Bizottság tagja

MELLÉKLET

KERETRENDSZER

A közösségi ökocímke-odaítélési rendszerről szóló 880/92/EGK tanácsi rendelet által megállapított általános követelményeket és ennek a mellékletnek a különös kritériumait kell alkalmazni a gépi mosogatószerekre vonatkozó ökocímke odaítélésénél.

Ezen kritériumok célja:

- **a vízszennyezés csökkentése mind a felhasznált mosogatószer mennyiségének, mind a káros összetevők mennyiségének csökkentése révén,**
- **a hulladékkeletkezés lehető legkisebbre csökkentése az elsődleges csomagolás mennyiségének csökkentése és újrafelhasználásának és/vagy újrahasznosításának ösztönzése által,**
- **az energiafelhasználás csökkentése az alacsony hőmérsékleten alkalmazható mosogatószerek ösztönzése révén.**

Ezenfelül a kritériumok növelik a fogyasztók környezettudatosságát.

1. FUNKCIONÁLIS EGYSÉG ÉS REFERENCIAADAG

1.1. **Funkcionális egység**

A funkcionális egység 12 (a DIN- vagy az ISO-szabványok szerinti szennyezettségi fokú) teríték elmosogatásához elegendő mennyiségű termék.

1.2. **Referenciaadag**

A gyártó által a felhasználó számára szokásosan szennyezett edényekhez (12 terítékhez) ajánlott adag számít szabványos feltételek mellett referenciaadagnak.

2. KULCSKRITÉRIUMOK

2.1. **Az összetevőkre vonatkozó ökológiai kritériumok**

A legfontosabb paraméterek

A következő paramétereket kell figyelembe venni:

- összes vegyi anyag,
- kritikus hígítási térfogat, toxicitás (KHT_{tox}),
- foszfátok (nátrium-tripolifoszfát formájában) ([1]),
- biológiailag le nem bomló szerves anyagok (aerob),
- biológiailag le nem bomló szerves anyagok (anaerob),

A II. függelék tartalmazza a számításokban használt paraméterek meghatározásait. Ezek a paraméterek esetenként g/mosogatás, illetve l/mosogatás egységben vannak kiszámolva és kifejezve. Ezek összesített adatok és összességükben kerültek értékelésre, az e dokumentumban bemutatott megközelítés szerint.

Értékelési/súlyozási tényezők

A következő táblázat foglalja össze a kiválasztott kritériumokat, a kizárási értékét, súlyozási tényezőit és a legmagasabb elérhető pontértéket. A kritériumok tekintetében a pontok kiszámításához használandó értékelési rendszer képlete a 2.3. pontban található.

([1]) Ezen átmeneti kritérium felvételének a célja az egyes mosogatószerek eutrofizációt elősegítő hatásának figyelembevétele. E határozat felülvizsgálatakor a tudományos ismeretek jövőbeni fejlődésének, a vonatkozó adatoknak és a tényleges helyzetnek a fényében figyelmet kell szentelni e kritériumnak egy hatás alapú kritériummal való helyettesítésére.

Gépi mosogatószerek értékelési/súlyozási számítási rendszere

Kritérium	Pontérték				Kizárási érték	Súlyozási tényező	Összesen
	4	3	2	1			
Összes vegyi anyag	16,5	18	19,5	21	22,5	3	12
Kritikus hígítási térfogat, toxicitás	60	120	180	240	250	8	32
Foszfátok (nátrium-tripolifoszfát formájában)	0	3	6	9	10	2	8
Biológiailag le nem bomló szerves anyagok (aerob)	0	0,05	0,10	0,15	1	1	4
Biológiailag le nem bomló szerves anyagok (anaerob)	0	0,05	0,10	0,15	0,2	1,5	6
Összesen							62
Legkisebb szükséges pontérték	26						

Megjegyzések:
Minden érték g/mosogatás egységben van kifejezve, kivéve a KHT_{tox} értéket, amely l/mosogatás egységben van kifejezve.

2.2. **Az ökocímke odaítéléséhez szükséges eredmény**

Az összetevőkkel kapcsolatos öt kritériumhoz rendelt pontértékek összege legalább 26.

A küszöbértéket egy kritérium esetében sem szabad túllépni. A terméknek ki kell elégítenie az e mellékletben meghatározott egyéb kritériumokat is.

2.3. **Az összetevőkre vonatkozó ökológiai kritériumokkal kapcsolatos számítások**

Tisztítószer-összetevők adatbázisa (Detergent Ingredient Database – DID-jegyzék)

Az I.A. függelék tartalmazza a Tisztítószer-összetevők adatbázisát (DID-jegyzék), amelyeket az összetevőkre vonatkozó kritériumokkal kapcsolatos számításokhoz kell használni. Az I.A. függelékben szerepelnek a fő összetevőkre vonatkozó terhelési tényező, toxicitás, biológiai le nem bonthatóság (aerob), biológiai le nem bonthatóság (anaerob) adatai; ezeket az adatokat kell használni az összetevőkkel kapcsolatos számításokhoz.

A kritériumokat:

– összes vegyi anyag

– biológiailag le nem bomló (aerob/anaerob)

– foszfátok (nátrium-tripolifoszfát formájában)

minden egyes összetevőre vonatkozóan a mosogatásonkénti adag, a készítmény víztartalmának és tömegszázalékának figyelembevételével kell számolni, és minden termék készítményhez össze kell adni azokat.

A kritikus hígítási térfogat toxicitásra vonatkozó kritériumát minden egyes összetevő esetében az alábbi egyenlettel kell számolni:

kht_{tox}:

$$KHT_{TOX} = \frac{\text{adag} \times \text{terhelési tényező}}{\text{hosszú távú hatás}} \times 1000$$

A kritériumok és a pontértékek számítására vonatkozó eljárás

A pontértékek számításához az alábbi egyenleteket kell használni:

Összes vegyi anyag (TC – total chemicals):

Ha *TC* > 22,5 g/mosogatás	akkor	KIZÁRÁS
Ha *TC* ≤ 21 g/mosogatás	akkor	Pontérték = 15 – *tc*/1,5
Ha22,5 ≥ *TC* > 21 g/mosogatás	akkor	Pontérték = 0
Ha *TC* ≤ 16,5 g/mosogatás	akkor	Pontérték = 4

Legmagasabb elérhető pontérték = 4

Kritikus Hígítási Térfogat (toxicitás) (KHT_{tox}):

Ha kht_{tox} > 250 l/mosogatás	akkor	KIZÁRÁS
Ha kht_{tox} ≤ 240 l/mosogatás	akkor	Pontérték = 5 – kht_{tox}/60
Ha250 ≥ kht_{tox} > 240 l/mosogatás	akkor	Pontérték = 0
Ha kht_{tox} ≤ 60 l/mosogatás	akkor	Pontérték = 4

Legmagasabb elérhető pontérték = 4

Foszfátok (P – phosphates):

Ha *P* > 10 g/mosogatás	akkor	KIZÁRÁS
Ha *P* ≤ 9 g/mosogatás	akkor	Pontérték = 4 – *P*/3
Ha10 ≥ *P* > 9 g/mosogatás	akkor	Pontérték = 0

Legmagasabb elérhető pontérték = 4

Aerob úton biológiailag le nem bomló szerves anyagok (aNBDO – aerobic non-biodegradable organics):

Ha *aNBDO* > 1 g/mosogatás	akkor	KIZÁRÁS
Ha *aNBDO* ≤ 0,15 g/mosogatás	akkor	Pontérték = 4 – *aNBDO*/0,05
Ha1 ≥ *aNBDO* > 0,15 g/mosogatás	akkor	Pontérték = 0

Legmagasabb elérhető pontérték = 4

Anaerob úton biológiailag le nem bomló szerves anyagok (anNBDO – anaerobic non-biodegradable organics):

Ha *anNBDO* > 0,2 g/mosogatás	akkor	KIZÁRÁS
Ha *anNBDO* ≤ 0,15 g/mosogatás	akkor	Pontérték = 4 – *anNBDO*/0,05
Ha0,2 ≥ *anNBDO* > 0,15 g/mosogatás	akkor	Pontérték = 0

Legmagasabb elérhető pontérték = 4

Új vegyi anyagok/hozzáadott összetevők

a) Új vegyi anyagok vagy olyan hozzáadott összetevők esetében, amelyek nem szerepelnek a Tisztítószer-összetevők adatbázisában, az I.B. függelékben megállapított megközelítési módot kell követni.

A kérelmező a vizsgálati adatokat átadja az illetékes szervnek.

Be kell nyújtani az anaerob biológiai lebonthatóságra vonatkozó adatokat is (28. sz. ECETOC-vizsgálat, 1988. június).

A biológiai lebonthatósággal, eltávolítással, a halakra, *Daphina magna*-ra és algákra kifejtett hosszú távú hatással (NOEC-adat – no observed effect concentration) kapcsolatos adatokra vonatkozó minden rendelkezésre álló dokumentumot be kell nyújtani.

A vonatkozó vizsgálatok a 67/548/EGK tanácsi irányelv ([1]) megfelelő mellékleteiben találhatóak.

Megfelelő esetben az I.B. függelék rendelkezéseit kell alkalmazni.

Különösen, amennyiben a hosszú távú hatásra vonatkozó adatok (NOEC) nem állnak teljes mértékben rendelkezésre, az I.B. függelékben szereplő, vonatkozó egyszerűsített eljárást lehet alkalmazni.

b) Ettől eltérő megközelítési mód alkalmazható, amennyiben azt a Bizottság az illetékes szerv, vagy egy – az ökocímke Konzultációs Fórumon képviselettel rendelkező – érdekcsoport (880/92/EGK rendelet 6. cikke) kérésére a vonatkozó kritériumoknak való megfelelés ellenőrzése céljából a fent említettel egyenértékűnek ismeri el.

2.4. **Az összetevőkre vonatkozó egyéb ökológiai kritériumok**

Egyes meghatározott összetevők a mosogatószer-készítményben nem érhetik el a maximális szintet, ellenkező esetben azokat az alábbiak szerint kizárják:

a) a felületaktív alkil-fenol-etoxilát, a II. függelékben említett aromás nitrovegyületeket tartalmazó illatanyagok, az EDTA komplexképző anyag, továbbá a 67/548/EGK és a 88/379/EGK irányelvekben rákkeltőnek, mutagénnek vagy teratogénnek minősített összetevők ([2]) nem alkalmazhatók;

([1]) HL 196., 1967.8.16., 1. o.
([2]) Összetevők: anyagok vagy készítmények.

b) a foszfonátok nem haladják meg a 0,2 g/mosogatás mennyiséget;

c) az összes klórvegyület nem haladhatja meg a 0,1 %-ot ([1]).

2.5. **A termékek csomagolására vonatkozó ökológiai kritériumok**

Csak elsődleges csomagolás vehető figyelembe. A csomagolás funkcionális egységenként nem haladhatja meg a 2,5 grammot. A csomagolást újrafelhasználható és/vagy újrahasznosítható anyagokból kell készíteni. A kartondoboz csomagolása 80 %-ának újrahasznosított anyagból kell készülnie, a műanyag csomagolást az ISO 1043 szerint kell címkézni.

3. TELJESÍTMÉNYKRITÉRIUMOK

A termék mosogatási teljesítményének a javasolt mennyiség mellett az IKW által kifejlesztett szabványvizsgálat értelmében kielégítőnek kell lennie. 55 °C-on vagy alacsonyabb hőmérsékleten kell kifejtenie a legjobb hatást. Ezt a gyártónak dokumentálnia kell.

4. VIZSGÁLAT

4.1. **Az enzimek tisztaságára vonatkozó vizsgálatok az enzimtermelő szervezetek hiányának igazolására**

Az enzimek tisztaságára vonatkozó vizsgálatot biotechnológiai eljárásokkal előállított és az olyan gépi mosogatószerekben, amelyekre ökocímkét kértek, alkalmazott enzimeken kell elvégezni. Ennek a vizsgálatnak a célja annak biztosítása, hogy a végső enzimkészítmény ne tartalmazzon enzimtermelő szervezeteket.

A mikroorganizmusok fejlődését meghatározott antibiotikumokkal együtt vizsgálják. A tisztaságra vonatkozó vizsgálati eljárásnak biztosítania kell, hogy a végső enzimtermékből vett 20 ml-es szabványos vizsgálati mintában enzimtermelő szervezeteket ne lehessen kimutatni.

4.2. **Vizsgálati laboratóriumok**

A vizsgálatot a kérelmező költségére az EN 45001 szabványban vagy bármely más egyenértékű szabványban megállapított általános követelményeknek megfelelő laboratóriumok végzik el.

5. FOGYASZTÓI INFORMÁCIÓ

5.1. **A csomagolásra vonatkozó információ**

A terméken a következő információkat kell feltüntetni:

„Általános szabályként:

– használjon 65 °C-nál alacsonyabb hőmérsékleten használható mosogatószert,

– a mosogatógépen válassza az alacsony hőmérsékletű mosogatási programokat,

– a mosogatógépet csak akkor indítsa el, ha az tele van,

– ne lépje túl az ajánlott adagot,

– ezzel az energia- és a vízfelhasználás egyaránt a lehető legkisebbre csökken, és csökken a vízszennyezés".

„Ez a termék megkapta az Európai Unió ökocímkéjét, mivel hozzájárul a vízszennyezés, a hulladékkeletkezés és az energiafelhasználás csökkentéséhez."

Az Európai Unió ökocímkéjére vonatkozó további információért forduljon az Európai Bizottsághoz:
Internet: http://europa.eu.int/ecolabel
Postai úton:Európai Bizottság, DG XI E4
Rue de la Loi 200,
B-1049 Bruxelles/ Westraat 200,
B-1049 Brussel.

5.2. **Az adagolásra vonatkozó információk**

Az adagolásra vonatkozó információkat a termék csomagolásán kell feltüntetni. Meg kell adni a „normál" és az „erős" szennyezettségű edényekhez javasolt mennyiségeket. Meg kell továbbá adni, hogy a szennyezettség függvényében hogyan lehet a mosogatószerrel a legjobb eredményt elérni.

([1]) A kritériumok jövőbeni felülvizsgálatának alkalmával különös figyelmet kell szentelni a klórvegyületek kérdésének, törekedni kell teljes körű tilalmukra.

5.3. **Az összetevőkre vonatkozó információk és címkézés**

A mosó- és tisztítószerek címkézéséről szóló, 1989. szeptember 13-i 89/542/EGK bizottsági ajánlást ([1]) kell alkalmazni:

Az összetevők következő csoportjait kell a címkén feltüntetni:

– Enzimek: az enzimek típusainak feltüntetése.

– Tartósítószerek: az IUPAC-nómenklatúra szerinti leírás és címkézés.

– Amennyiben a termék illatanyagot tartalmaz, ezt fel kell tüntetni a csomagoláson.

([1]) HL L 291., 1989.10.10., 55. o.

I. Függelék

TISZTÍTÓSZER-ÖSSZETEVŐK ADATBÁZISA ÉS AZ ADATBÁZISBAN NEM SZEREPLŐ ÖSSZETEVŐKKEL KAPCSOLATBAN KÖVETENDŐ ELJÁRÁS

A. **Az ökológiai kritériumok kiszámításához a leggyakrabban használt tisztítószer-összetevőkre vonatkozó következő adatokat kell használni (l. alábbi táblázat):**

TISZTÍTÓSZER-ÖSSZETEVŐK ADATBÁZISA

DID-szám	Összetevők	Toxicitás		Terhelési tényező	Anaerob úton biológiailag nem lebontható	Aerob úton biológiailag nem lebontható	Oldható szervetlen anyagok	Nem oldható szervetlen anyagok	EOI
		mért NOEC	HTH						
	Anionos felületaktív anyagok								
1	C 10-13 LAS (Na Ø 11,5-11,8, C14 < 1 %	0,3	0,3	0,05	I, KT = 0,75	0	0	0	2,3
2	Egyéb LAS (C14 > 1 %)	0,12	0,12	0,05	I, KT = 1,5	0	0	0	2,3
3	C 14/17 Alkil-szulfonát	0,27	0,27	0,03	I, KT = 0,75	0	0	0	2,5
4	C 8/10 Alkil-szulfát	EC50 = 2,9	0,15	0,02	0	0	0	0	1,9
5	C 12/15 AS	0,1	0,1	0,02	0	0	0	0	2,2
6	C 12/18 AS	LC50 = 3	0,15	0,02	0	0	0	0	2,3
7	C 16-18 FAS	0,55	0,55	0,02	0	0	0	0	2,5
8	C 12/15 A 1-3 EO szulfát	0,15	0,15	0,03	0	0	0	0	2,1
9	C 16/18 A 3-4 EO szulfát	Nincs érvényes adat	0,1	0,03	0	0	0	0	2,2
10	C 8-dialkil-szulfoszukcinát	LC50 = 7,5	0,4	0,5	I, KT = 1,5	0	0	0	2
11	C 12/14 szulfo-zsírsav-metilészter	EC50 = 5	0,25	0,05	I, KT = 0,75	0	0	0	2,1
12	C 16/18 szulfo-zsírsav-metilészter	0,15	0,15	0,05	I, KT = 0,75	0	0	0	2,3
13	C 14/16 alfa-olefin-szulfonát	LC50 = 2,5	0,13	0,05	I, KT = 0,75	0	0	0	2,3
14	C 14/18 alfa-olefin-szulfonát	LC50 = 1,4	0,07	0,05	I, KT = 2,0	0	0	0	2,4
15	C12-22 SZAPPANOK	ECO = 1,6	1,6	0,05	0	0	0	0	2,9
	Nem ionos felületaktív anyagok								
16	C 9/11 A > 3-6 EO lin. vagy monobr.	EC50 = 3,3	0,7	0,03	0	0	0	0	2,4
17	C 9/11 A > 6-9 EO lin. vagy monobr.	EC50 = 5,4	1,1	0,03	0	0	0	0	2,2
18	C 12-15 A 2-6 EO lin. vagy monobr.	0,18	0,18	0,03	0	0	0	0	2,5
19	C 12-15 (átlag C < 14) A > 6-9 EO lin. vagy monobr.	0,24	0,24	0,03	0	0	0	0	2,3
20	C 12-15 (átlag. C > 14) A > 6-9 EO lin. vagy monobr.	0,17	0,17	0,03	0	0	0	0	2,3
21	C 12-15 A > 9-12 EO	LC50 = 0,8	0,3	0,03	0	0	0	0	2,2
22	C 12-15 A > 20-30 EO	EC50 = 13	0,65	0,05	0	0	0	0	2
23	C 12-15 A > 30 EO	LC50 = 130	6,5	0,75	0	0	I	0	0* (1)

(1) 0* = az aerob úton nem lebontható szerves anyagok EOI-értéke 0.

DID-szám	Összetevők	Toxicitás		Terhelési tényező	Anaerob úton biológiailag nem lebontható	Aerob úton biológiailag nem lebontható	Oldható szervetlen anyagok	Nem oldható szervetlen anyagok	EOI
		mért NOEC	HTH						
24	C 12/18 A 0-3 EO	Nincs adat	0,01	0,03	0	0	0	0	2,9
25	C 12-18 A 9 EO	0,2	0,2	0,03	0	0	0	0	2,4
26	C 16/18 A 2-6 EO	0,03	0,03	0,03	0	0	0	0	2,6
27	C 16/18 A > 9-12 EO	LC50 = 0,5	0,05	0,03	0	0	0	0	2,3
28	C 16/18 A 20-30 EO	EC50 = 18	0,36	0,05	0	0	0	0	2,1
29	C 16/18 A > 30 EO	LC50 = 50	2,5	0,75	0	I	0	0	0* (1)
30	C 12/14 Glükóz-amid	4,3	4,3	0,03	0	0	0	0	2,2
31	C 16/18 Glükóz-amid	0,116	0,116	0,03	0	0	0	0	2,5
32	C 12/14 Alkil-poliglükozid	1	1	0,03	0	0	0	0	2,3
	Amfoter felületaktív anyagok								
33	C 12-15 Alkil-dimetil-betain	0,03	0,03	0,05	I, KT = 2,5	0	0	0	2,9
34	Alkil (C 12-18) amidopropil-betain	0,03	0,03	0,05	I, KT = 2,5	0	0	0	2,8
	Habzáscsökkentő anyagok								
35	Szilikon	EC50 = 241	4,82	0,4	I, KT = 0,75	I	0	0	0,0
36	Paraffin	nincs adat	100	0,4	0	I	0	0	0* (1)
	Lágyítószer								
37	Glicerol	LC50 > 5-10 gl	1 000	0,13	0	0	0	0	1,2
	Emlgeálószerek								
38	Foszfát nátrium-tripolifoszfát formájában		1 000	0,6	0	0	I	0	0,0
39	Zeolit A	120	120	0,05	0	0	0	I	0,0
40	Citrát	EC50 = 85	85	0,07	0	0	0	0	0,6
41	Polikarboxilátok és származékaik	124	124	0,4	I, KT = 0,1	I	0	0	0* (1)
42	Agyag		1 000	0,05	0	0	0	I	0,0
43	Karbonát/bikarbonát	LC50 = 250	250	0,8	0	0	I	0	0,0
44	Zsírsav (C > = 14)	EC0 = 1,6	1,6	0,05	0	0	0	0	2,9
45	Szilikát/diszilikát	EC50 > 1 000	1 000	0,8	0	0	I	0	0,0
46	NTA	19	19	0,13	0	0	0	0	0,6
47	Poliaszpartamsav, Na-só	125	12,5	0,13	I, KT = 0,1	0	0	0	1,2

(1) 0* = az aerob úton nem lebontható szerves anyagok EOI-értéke 0.

DID-szám	Összetevők	Toxicitás		Terhelési tényező	Anaerob úton biológiailag nem lebontható	Aerob úton biológiailag nem lebontható	Oldható szervetlen anyagok	Nem oldható szervetlen anyagok	EOI
		mért NOEC	HTH						
	Fehérítőszerek								
48	Perborát mono (borátként)	1 – 10	6	1	0	0	I	0	0,0
49	Perborát tetra (borátként)	1 – 10	6	1	0	0	I	0	0,0
50	Perkarbonát (lásd karbonát)	LC50 = 250	250	0,8	0	0	I	0	0,0
51	TAED	EC0 = 500	EC0 = 500	0,13	0	0	0	0	2,0
	Oldószerek								
52	C 1 – C 4 alkoholok	LC50 = 8 000	100	0,13	0	0	0	0	2,3
53	Monoetanol-amin	0,78	0,78	0,13	0	0	0	0	2,7
54	Dietanol-amin	0,78	0,78	0,13	0	0	0	0	2,3
55	Trietanol-amin	0,78	0,78	0,13	0	0	0	0	2
	Egyéb								
56	Polivinil-pirrolidon (PVP/PVNO/PVPVT)	EC50 > 100	100	0,75	I, KT = 0,1	I	0	0	0* (1)
57	Foszfonátok	7,4	7	0,4	I, KT = 0,5	I	0	0	0* (1)
58	EDTA	LOEC = 11	11	1	I, KT = 0,1	I	0	0	0* (1)
59	CMC	LC50 > 250	250	0,75	I, KT = 0,1	I	0	0	0* (1)
60	Na-szulfát	EC50 = 2 460	1 000	1	0	0	I	0	0,0
61	Mg-szulfát	EC50 = 788	800	1	0	0	I	0	0,0
62	Na-klorid	EC50 = 650	650	1	0	0	I	0	0,0
63	Karbamid	LC50 > 10 000	100	0,13	0	0	0	0	2,1
64	Maleinsav	LC50 = 106	2,1	0,13	0	0	0	0	0,8
65	Almasav	LC50 = 106	2,1	0,13	0	0	0	0	0,6
66	Ca-formiát		100	0,13	0	0	0	0	2,0
67	Szilícium-dioxid		100	0,05	0	0	0	I	0,0
68	nagy molekulasúlyú polimerek PEG > 4 000		100	0,4	0	I	0	0	0* (1)
69	Kis molekulasúlyú polimerek PEG < 4 000		100	0,13	0	0	0	0	1,1
70	Kumén-szulfonát	LC50 = 66	6,6	0,13	I, KT = 0,25	0	0	0	1,7
71	Xilén-szulfonát	LC50 = 66	6,6	0,13	I, KT = 0,25	0	0	0	1,6

(1) 0* = az aerob úton nem lebontható szerves anyagok EOI-értéke 0.

DID-szám	Összetevők	Toxicitás		Terhelési tényező	Anaerob úton biológiailag nem lebontható	Aerob úton biológiailag nem lebontható	Oldható szervetlen anyagok	Nem oldható szervetlen anyagok	EOI
		mért NOEC	HTH						
72	Toloun-szulfonátok	LC50 = 66	6,6	0,13	I, KT = 0,25	0	0	0	1,4
73	Na-/Mg-/KOH		100	1	0	0	I	0	0,0
74	Enzimek	LC50 = 25	25	0,13	0	0	0	0	2,0
75	Felhasznált illatanyag-összetétel	LC50 = 2-10	0,02	0,1	I, KT = 3,0	I	0	0	0* (1)
76	Színezékek	LC50 = 10	0,1	0,4	I, KT = 3,0	I	0	0	0* (1)
77	Keményítő	Nincs adat	250	0,1	0	0	0	0	0,97
78	Zn-ftalocianin-szulfonát	NOEC = 0,16	0,016	0,07 (2)	I, KT = 2,5	I	0	0	0* (1)
79	Anionos poliészter (Szennyeződést oldó polimer)	NOEC = 310	310	0,4	I, KT = 0,1	I	0	0	0* (1)
80	Iminodiszukcinát	23	2,3	0,13	I, KT = 0,25	0	0	0	1,1
	Optikai fehérítők (FWA)								
81	FWA 1 (3)	LC0 = 10	1,0	0,4	I, KT = 1,5	I	0	0	0* (1)
82	FWA 5 (4)	3,13	3,13	0,4	I, KT = 0,5	I	0	0	0* (1)
	Hozzáadott összetevők								
83	Alkil-amin-oxidok (C 12-18)	EC0 = 0,08	0,08	0,05	I, KT = 2,5	0	0	0	3,2
84	Glicerin (C 6-17) EO kokát	EC50 = 32	1,6	0,05	0	0	0	0	2,1
85	Foszfát-észterek (C 12-18)	EC50 = 38	1,9	0,05	I, KT = 2,5	0	0	0	2,3

(1) 0* = az aerob úton nem lebontható szerves anyagok EOI-értéke 0.

(2) Gyors fotodegradáció

(3) *FWA 1* = Dinátrium-4,4'-bisz (4-anilin-5-morfolin-1,3,5-triazin-2-il)–amino-stilbén-2,2'-diszulfonát

(4) *FWA 5* = Dinátrium-4,4'-bisz-(2-szulfosztiril)-bifenil

Megjegyzések:

I = igen
NOEC = megfigyelhető hatást nem okozó koncentráció
KT = korrekciós tényező, a g/mosogatásban használt adag
HTH = hosszú távú hatást okozó koncentráció
0 = nem használandó
EOI = elméleti oxigénigény

B. **A DID-jegyzékben nem szereplő összetevők esetében a következőképpen kell eljárni**

Mérgező hatás vízben

A halakra, *Daphnia magna*-ra vagy algákra vonatkozó legalacsonyabb jóváhagyott hosszú távú mérgező hatást (HTH) kell figyelembe venni a kritikus hígítási térfogat kritérium (toxicitás) kiszámításához.

Azokban az esetekben, amikor a homológ anyagokra és/vagy a QSARs-ra (molekulaszerkezet és biológiai hatás közötti mennyiségi összefüggés) vonatkozó adatok használandók, a véglegesen kiválasztott HTH értéket korrigálni lehet.

A HTH-adatok hiányában a következő eljárást kell alkalmazni az HTH adatok becslése érdekében, a legérzékenyebb összetevők esetében a meghatározott becslési tényező alkalmazásával:

Nem felületaktív anyagok

RENDELKEZÉSRE ÁLLÓ ADATOK	ALKALMAZANDÓ BT
Legalább két akut LC_{50} halakra, *Daphniára* vagy algákra	100
1 NOEC halakra, *Daphniára* vagy algákra	10
2 NOEC halakra, *Daphniára* vagy algákra	5
3 NOEC halakra, *Daphniára* vagy algákra	1
	A legalacsonyabb jóváhagyott NOEC-érték alkalmazásával.

Ettől akkor lehet eltérni, ha bizonyítható, hogy az alacsonyabb tényezők vagy adatok tudományosan igazolhatók.

Felületaktív anyagok

RENDELKEZÉSRE ÁLLÓ ADATOK	ALKALMAZANDÓ BT
Legalább két NOEC halakra, *Daphniára* vagy algákra	1 (legalacsonyabb NOEC)
1 NOEC halakra, *Daphniára* vagy algákra	1 (NOEC – ha a faj a legérzékenyebb akut toxicitás szempontjából)
10 (NOEC – ha a faj nem a legérzékenyebb akut toxicitás szempontjából)	
3 LC_{50} halakra, *Daphniára* vagy algákra	20 (legalacsonyabb LC_{50})
Legalább egy LC_{50} halakra, *Daphniára* vagy algákra	50 (legalacsonyabb LC_{50})
	vagy meghatározott estekben 20 (lásd lent)

A fent említett utolsó esetben 50 helyett 20-as becslési tényező kizárólag abban az esetben használható, ha 1–2 L(E)C_{50} (LC_{50} halakra kifejtett toxicitás esetén, EC_{50} *Daphina*-ra vagy algákra kifejtett toxicitás esetén) adat áll rendelkezésre, és amennyiben az egyéb vegyületekre vonatkozó információból megállapítható, hogy a legérzékenyebb fajokat vizsgálták. Ezt a szabályt csak homológ anyagok egy csoportján belül lehet alkalmazni. Hangsúlyozni szükséges, hogy az alkalmazott HTH-értékeknek (hosszú távú hatások) egy homológokból álló csoporton belül következetesnek kell lenniük, tekintettel pl. az alkillánc hosszának az LAS-ra (lineáris alkil-benzén-szulfonátra) vagy az EO-k (etoxi-csoportok) számának az alkohol-etoxilátra kifejtett hatására, ha meg lehet állapítani ilyen QSAR-okat.

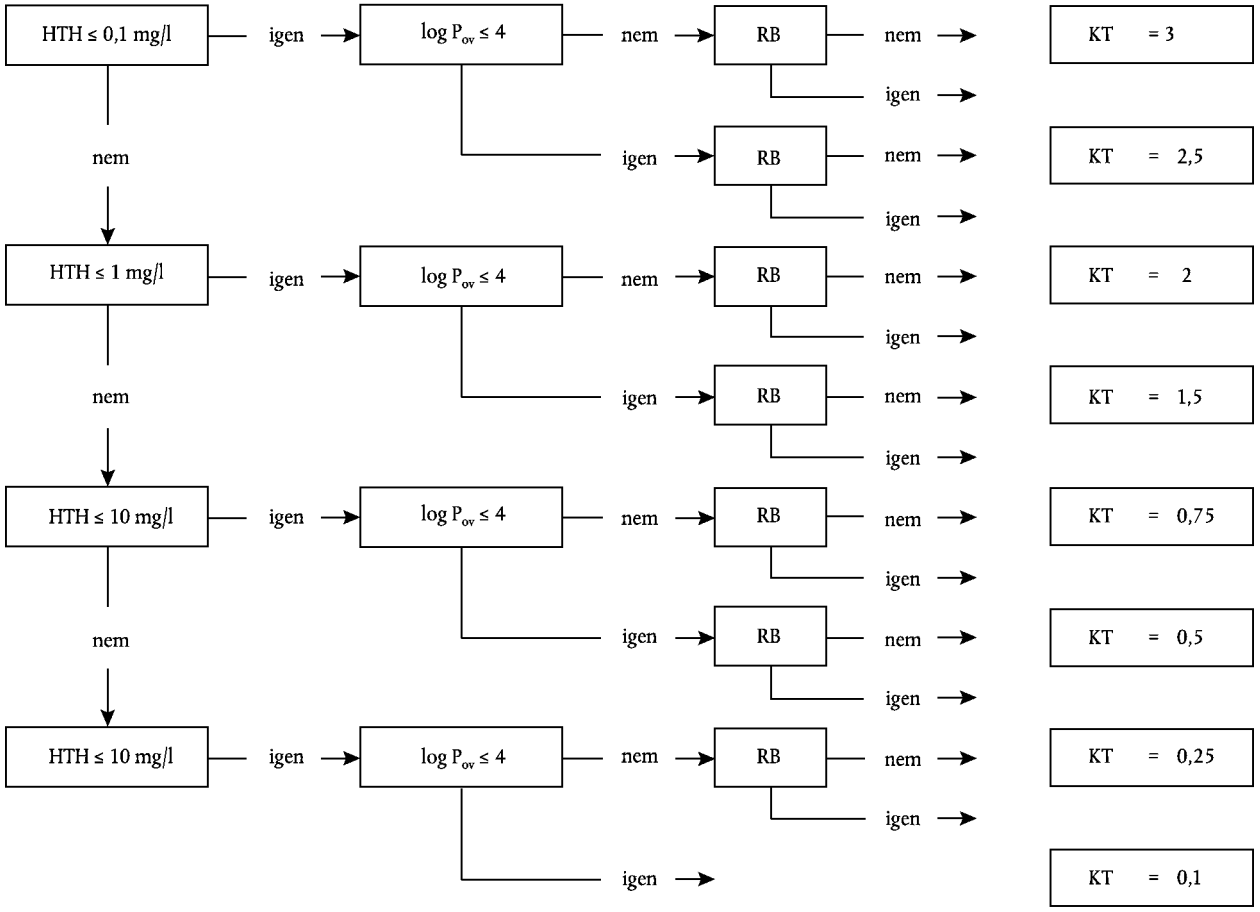
A fent említettől való bármely eltérést indokolni kell az adott vegyi anyagra vonatkozóan.

Terhelési tényezők

A terhelési tényezőket a 67/548/EGK tanácsi irányelvnek megfelelően bejelentett anyagok emberre és környezetre jelentett kockázatának a vizsgálatára vonatkozó alapelvek megállapításáról szóló, 1993. július 20-i 93/67/EGK bizottsági irányelvnek [1] és a 793/93/EGK tanácsi rendeletnek [2] megfelelően kell megállapítani.

[1] HL L 227., 1993.9.8., 9. o.
[2] HL L 84., 1993.4.5., 1. o.

Biológiailag nem lebontható szerves anyagok (anaerob): folyamatábra a korrekciós tényezők meghatározásához (KT) (1)

RB: Gyors aerob biológiai lebonthatóság
HTH: Hosszú távú hatás
KT: Korrekciós tényező

(1) A korrekciós tényezők az összetevők tulajdonsága alapján lettek megállapítva és a g/mosogatás egységben kifejezett adag alapján alkalmazandók

II. függelék

AZ ÖKOLÓGIAI KRITÉRIUMOKRA VONATKOZÓ MEGHATÁROZÁSOK

1. **Összes vegyi anyag**

   Az összes vegyi anyag az adagolási mennyiség és a víztartalom különbsége, g/mosogatás egységben kifejezve.

2. **Kritikus hígítási térfogat toxicitás (KHT_{tox})**

   A KHT_{tox}-ot a készítmény minden egyes i összetevőjére vonatkozóan kiszámítják a DID-jegyzékben a terhelési tényezőre (LF) és a hosszú távú hatásra (HTH) vonatkozó megfelelő adatok szerint, l/mosogatás egységben:

$$KHT_{tox}(\text{i összetevő}) = \frac{\text{súly/mosogatás}(i) \times TT(i) \times 1000}{HTH(i)}$$

   A termék KHT_{tox} értéke az egyes összetevők KHT_{tox} értékének l/mosogatásban kifejezett összege.

3. **Foszfátok (nátrium-tripolifoszfát formájában)**

   Minden szervetlen foszfát mosogatásonkénti súlya, nátrium-tripolifoszfát formájában, g/mosogatás egységben kifejezve.

4. **Biológiailag le nem bomló szerves anyagok (aerob)**

   Minden olyan összetevő mosogatásonkénti súlya, amely aerob úton biológiailag le nem bomló szerves anyag (lásd a DID-jegyzéket), g/mosogatás egységben kifejezve.

5. **Biológiailag le nem bomló szerves anyagok (anaerob)**

   Minden olyan összetevő mosogatásonkénti súlya, amely anaerob úton biológiailag le nem bomló szerves anyag, g/mosogatás egységben kifejezve, megfelelő korrekciós tényező használatával.

6. **Nitropézsma vegyületek**

   Pézsma-xilén: 5-tercbutil-2,4,6-trinitro-m-xilén

   Pézsmaámbra: 4-terc-butil-3-metoxi-2,6-dinitro-toluol

   Moszkén: 1,1,3,3,5-pentametil-4,6-dinitro-indán

   Pézsmatibetin: 1-tercbutil-3,4,5-trimetil-2,6-dinitrobenzén

   Pézsmaketon: 4'-tercbutil-2',6'-dimetil-3',5'-dinitroacetafenon

III. melléklet

AZ ÖKOCÍMKE IRÁNTI KÉRELMET MEGKAPÓ ILLETÉKES SZERV ÁLTAL A KÉRELMEZŐTŐL MEGKÖVETELT ADATOK ÉS INFORMÁCIÓK

1.1. **A termék összetétel megadása és a kritériumok kiszámítása**

Az illetékes szerv az ökocímkét kérelmező gyártótól a következők benyújtását követeli meg:

- a termék pontos összetétele,
- az összetevők pontos kémiai leírása (pl.: IUPAC-nómenklatúra szerinti meghatározás, CAS-szám, összeg- és szerkezeti képlet, tisztaság, a szennyeződések fajtája és százalékos aránya, adalékanyagok; keverékekre, például felületaktív anyagokra nézve: DID-szám, a homológok összetétele és megoszlási spektruma, izomerek és kereskedelmi elnevezések); a felületaktív anyagok összetételének analízise,
- a forgalomba hozott termék pontos mennyisége (március 1-jei jelentés, az előző évre vonatkozóan),
- a kritériumok részletes kiszámítása,
- az e határozat mellékletének 4. pontja szerinti összefoglaló vizsgálati jelentés az enzimek tisztaságára vonatkozóan, valamint az enzimtermelő szervezetek hiányának tanúsítványa,
- nyilatkozat arra vonatkozóan, hogy:
  - A termék nem tartalmaz felületaktív alkil-fenol-etoxilátot (APEO), a II. függelékben említett aromás nitrovegyületet tartalmazó illatanyagokat, EDTA komplexképző anyagot és a 67/548/EGK és a 88/379/EGK irányelvekben kancerogénnek, mutagénnek vagy teratogénnek minősített összetevőket.
  - A foszfonát tartalom nem haladhatja meg a 0,2 g/mosogatás mennyiséget.

1.2. **A mosogatási teljesítmény vizsgálata**

A kérelmező benyújtja a mosogatási teljesítmény vizsgálatának eredményeit az illetékes szervhez.

1.3. **Adagolóeszköz, csomagolás és fogyasztói információk**

A fent említett követelményeknek való megfelelés ellenőrzése érdekében az illetékes szerv bekéri a kérelmezőtől a szóban forgó termék csomagolását és az adagolóeszközt.

Ha a terméket a különböző országokban eltérő módon, eltérő csomagolási egységben hozzák forgalomba, minden vonatkozó adatot be kell nyújtani.

1.4. **A mosogatószerekre vonatkozó ökocímke iránti kérelem**

Az illetékes nemzeti szerv a helyszínen ellenőrizheti a kérelmező vállalkozást, és meglátogathatja a termelő és a csomagoló létesítményeket.

Az illetékes szerv biztosítja, hogy a kérelmek megfeleljenek a 880/92/EGK rendelet vonatkozó követelményeinek és az eljárási követelményeknek.

IV. Melléklet

RÖVIDÍTÉSEK

APEO: alkil-fenol-etoxilátok

BKT: biokoncentrációs tényező halakra nézve

BT: becslési tényező

CEN: Európai Szabványügyi Szervezet

DIN: Deutsches Institut für Normung

EC_{50}: hatást kialakító koncentráció (az a koncentráció, amely meghatározott időn belül a szervezetek 50 %-ánál következményekkel jár)

ECETOC: Vegyi Anyagokkal Foglalkozó Európai Ökotoxikológiai és Toxikológiai Központ

EO: etoxicsoportok

EOI: elméleti oxigénigény

$É_{kizárási}$: kizárási érték

HTH: hosszú távú mérgező hatás

ISO: Nemzetközi Szabványügyi Szervezet

IUPAC: Elméleti és Alkalmazott Kémia Nemzetközi Uniója

KHT_{tox}: kritikus hígítási térfogat (toxicitás)

KT: korrekciós tényező

LC_{50}: halálos koncentráció (az a koncentráció, amely meghatározott időn belül a szervezetek 50 %-ánál letális következményekkel jár)

NOEC: megfigyelhető hatást nem okozó koncentráció (krónikus vizsgálatnál)

P_{OV}: oktanol/víz megoszlási együttható

QSAR: molekulaszerkezet és biológiai hatás közötti mennyiségi összefüggés

RB: gyors biológiai lebonthatóság

ST: súlyozási tényező

STPP: nátrium-tripolifoszfát

EDTA: etilén-diamin-tetra-acetát

EN: európai szabvány

TT: terhelési tényező